

KATEDRA BOHEMISTIKY
Oponentský posudek na bakalářskou diplomovou práci

Autor: Jana Hradilová

Studijní obor: Česká filologie se zaměřením na editorskou práci ve sdělovacích prostředcích

Název práce (česky/anglicky): Kultura vyjadřování v rodinné komunikaci (na materiálu pořadu Výměna manželek) / Quality of Language Expression in Family Communication (Based on the Reality Show „Výměna manželek“)

Oponent práce: Mgr. Jindřiška Svobodová, Ph.D.

Hodnocení písemné verze práce – návrh klasifikačního stupně:

Jana Hradilová předložila k obhajobě diplomovou práci, která v mnoha ohledech výrazně převyšuje požadavky kladené tento typ kvalifikačních prací.

Téma práce, tedy nezdvořilost, hrubost a verbální agresivitu v rodinné komunikaci, pokládám za velmi aktuální a zájem o kulturu a úroveň vyjadřování hodnotím u našich studentů vždy jako chvalyhodný. V případě diplomantky nejde ovšem o zájem pouze teoretický, předložený text má velmi vysokou stylizační úroveň, je bez ortografických či interpunkčních nedostatků nebo překlepů a ve všech formálních ohledech respektuje normy odborného stylu.

Za zvlášť zdařilé pokládám teoretické uvedení do problematiky, ačkoli si Jana zvolila téma, které v podstatě přesahuje zaměření disciplín bakalářského programu a běžně je probírané až v magisterském stupni, postihla všechny podstatné aspekty ne/zdvořilosti a verbální agrese a na všechny mé případné doplňující otázky či žádosti o zpřesnění reagovala dříve, než jsem je stihla zformulovat. Na tomto místě bych pouze chtěla reagovat na Vaši poznámku o nedostatku literatury věnované rodinné komunikaci (Úvod, s. 6) a připomenout práci Jany Hoffmannové, Olgy Müllerové a Jiřího Zemana Konverzace v češtině při rodinných a přátelských návštěvách z roku 1999.

Jediným problematickým aspektem je z mého pohledu užitá metoda – a to je také důvod, proč před ústní obhajobou navrhuji klasifikační stupeň B. K verzi práce, kterou jsem měla k dispozici, nebylo přiloženo zadání, pouze ze závěrečné poznámky dedukuji, že jste se původně chtěla věnovat substandardnímu lexiku s negativní expresivitou a teprve při práci s autentickým materiálem jste původní cíl práce modifikovala. To je jistě legitimní přístup, ve výsledném textu ale postrádám přesvědčivé vyhodnocení získaného materiálu (jehož korpus je rozsáhlý a již samotné opatření přepisů představuje úctyhodný výkon). Na s. 31 si kladete pět výzkumných otázek, druhá z nich směřuje k četnosti porušení zdvořilostních maxim – zodpovědět ji poctivě ale není možné, pokud chybí kvantitativní vyhodnocení výskytů jednotlivých typů. Ve vlastní analytické části se objevuje značné množství dokladů autentických projevů, které jsou správně popsány, postrádám ale jejich přesvědčivou analýzu.

Předložená práce má nesporné odborné kvality a velmi vysokou formální úroveň, a proto ji ráda doporučuji k obhajobě s navrženým stupněm B.

Datum a podpis oponenta práce: 1. 5. 2019

Otázky k diskusi:

- 1)** V první otázce bych se chtěla vrátit k Vaší poznámce v Úvodu o nedostatku odborné literatury věnované této problematice. Čím je podle Vás způsoben?
- 2)** Na s. 27 se zamýšlíte nad výběrem účastníků podobných typů televizních relací. Jedná se jistě o velmi specifickou komunikační situaci a teoretické zdvořilosti (např. G. Leech) upozorňují, že na podobné typy komunikačních událostí ani nelze běžná pravidla zdvořilosti aplikovat. Čím je podle Vás u komunikantů motivováno užití výrazně poškozujících a agresivních strategií?

- 3) Nebylo by podle Vás vhodné analýzu rozšířit právě o detailnější charakteristiku komunikační situace (a jejím prostřednictvím např. vysvětlit motivaci a funkci poškozujícího komunikačního jednání)?
- 4) Poslední otázka pak s oběma předcházejícími úzce souvisí – v úvodních kapitolách zmiňujete revizi teorie ne/zdvořilosti v práci Richarda J. Wattse. Neuvažovala jste o tom, jak by se pohled na analyzované komunikáty změnil, pokud byste přemýšlela spíše o tzv. diskurzí ne/zdvořilosti, nebo přesněji přiměřenosti užitých strategií a výrazových prostředků?

Hodnocení průběhu obhajoby (prezentace, odpovědi na otázky a připomínky z posudků, diskuse v plénu) – návrh klasifikačního stupně:

Výsledné hodnocení – klasifikační stupeň:

Datum a podpis vedoucího komise pro obhajoby BDP: